

Program för civilt försvar, tid för handling

Från totalförsvarsrapporten Kraftsamling (Ds 2023:34) framgår att det säkerhetspolitiska läget är det allvarligaste sedan andra världskrigets slut, och Sverige behöver utforma sin säkerhetspolitik och dimensionera sitt totalförsvar efter spännvidden i det hot Ryssland utgör under lång tid framöver och att det är tid för handling

Rysslands förnyade aggression mot Ukraina har påverkat Sverige i stor omfattning. Utöver Sveriges omfattande materiella stöd till Ukraina har den säkerhetspolitiska situationen även fått konsekvensen att Sverige ansökt om medlemskap i Nato.

Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret är fortsatt att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och i Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

Målet för det civila försvaret ska vara:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, det civila samhället samt enskilda med flera vidtar för att förbereda Sverige för krig.

Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid såsom pandemier och cyberattacker, liksom effekter av klimatförändringar såsom skogsbränder och översvämningar.

I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap och krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar.

Alla kommuner ska fortsätta arbetet med de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser) så att de på sikt kan fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret under höjd beredskap.

Prioriterade uppgifter för kommunerna under perioden är

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet
- Krigsorganisation och dess bemanning

Kompetenshöjning gällande totalförsvar

Förtroendevalda och tjänstemän i kommunerna behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetssätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar.

Nyckelpersoner i Ragunda kommuns organisation ska genom utbildning ha givits kunskaper om höjd beredskap och totalförsvar. Med nyckelpersoner avses minst kommunstyrelsen och kommunledningen.

Åtgärder för kompetenshöjningen gällande totalförsvar

- Vi ska fortsätta utbilda både krisledning och kommunstyrelse, samt personer som ingår i hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar, om kommunens roll och ansvar under höjd beredskap och totalförsvar.
- Vi ska fortsätta delta på de övningar som erbjuds både på regional och nationell nivå.

Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet

Kommunen ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1-5§ LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet.

Kommunen ska ha de förutsättningarna som behövs och som följer av säkerhetsskyddslagen för att kunna arbeta med uppgifterna enligt 3 kap. i LEH.

Åtgärder och arbete för säkerhetsskydd

- Vi ska fortsätta med att vidareutveckla hur vi hanterar uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet.
- Vi ska fortsätta utföra säkerhetsskyddsanalyser av prioriterade delar av organisationen.

Krigsorganisation och krigsplacering

Kommuner ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Vid högsta beredskap ska kommuner övergå till krigsorganisation enligt 12 § förordningen (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Kommunerna ska, enligt 4 § FEH, ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa ska innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. Av planerna ska också framgå krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap. Planeringen ska, enligt 5 § FEH, avse såväl beredskapshöjningar efter hand som omedelbart intagande av högsta beredskap.

Kommunen ska fortsätta arbetet med sin krigsorganisation och dess bemanning

Åtgärder för arbetet med krigsorganisation & krigsplacering

- Avdelningscheferna skall under denna mandatperiod analysera krigsorganisationen inverkan på respektive verksamhet.
- Utifrån analysresultaten från respektive avdelning skall en kommunövergripande analys utföras av kommunens krigsorganisation.
- Ovan nämnda analyser skall ligga till grund för ett beslut av organisationsträd som skall vara fungerande i såväl krishantering som under höjd beredskap.
- Med hjälp av ovan utfört arbete skall Ragunda kommuns krigsorganisationen definieras.

Ledningsansvar

Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen enligt, 3 kap. 2 § LEH, för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

Kommunen bör under perioden utbildat och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning. Kommunen bör under perioden ha utbildat och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.

Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

Åtgärder ledningsansvar

- Kommunstyrelse och övrigt berörd personal skall under mandatperioden både höja sin kompetens och övas i sitt ansvar under totalförsvaret. Se Styrdokument samt Utbildnings- och övningsplan.

Geografiskt områdesansvar

Kommuners geografiska områdesansvar, som regleras i 3 kap. 4 § LEH, innebär att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.

- Säkerhetssamordnare ska under kommande mandatperiod, tillsammans med Näringslivsenheten, besöka områden och aktörer inom kommunens geografiska område för att sprida kunskap om krisberedskap samt fördjupa samverkan.

Rapportering

Kommuner ska under höjd beredskap, enligt 3 kap, 5 § LEH hålla den myndighet som regeringen bestämmer (länsstyrelsen) informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Kommunen bör fortsätta medverka vid införandet av signalskyddssystemet Signe. Systemet kräver administrativa och tekniska åtgärder. Signe omfattar även en årlig förvaltningsavgift.

Kommunen bör i samverkan med länsstyrelsen fortsätta implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

- Kommunen ska fortsätta upprätta förmågan att ta emot och dela lägesbild via det tekniska system som är tilldelat